EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.4.2020
COM(2020) 164 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Komisjoni 38. aastaaruanne nõukogule ja Euroopa Parlamendile ELi dumpingu-, subsiidiumivastase ja kaitsemeetmetealase tegevuse ning kaubanduse kaitsemeetmete kasutamise kohta kolmandate riikide poolt ELi vastu 2019. aastal

{SWD(2020) 71 final}

KOKKUVÕTE

Käesolevas komisjoni 38. aastaaruandes antakse olulist teavet ELi dumpingu-, subsiidiumivastase ja kaitsemeetmetealase tegevuse ning kaubanduse kaitsemeetmete kohta kolmandate riikide poolt ELi vastu 2019. aastal.

Juhtumite käsitlemine oli 2019. aastal eriti märkimisväärne: algatati 16 juhtumit (2018. aastal kümme juhtumit), kehtestati meetmed 12 uue juhtumi puhul (2018. aastal kuus juhtumit), meetmed jäeti kehtestamata viie uue juhtumi puhul ning sama põhjalikult vaadati läbi olemasolevad meetmed, eelkõige viidi lõpule 18 aegumise läbivaatamist (2018. aastal seitse). Komisjon tegutses jätkuvalt jõuliselt ka ELi ekspordi suhtes kohaldatavate kolmandate riikide meetmete vastu. Selliseid meetmeid oli endiselt palju (175). Tegemist on suundumusega, mis prognooside järgi tulevikus jätkub 2019. aastal algatatud arvukate välisjuhtumite tõttu.

Komisjon on samuti tõhustanud oma jõupingutusi meetmete täitmise tagamisel, eeskätt algatades neli meetmetest kõrvalehoidmisega seotud juhtumit, mille seast seni kõige ressursimahukam sedalaadi uurimine puudutab Hiinast pärit laua- ja kööginõusid ning mis lõpetati tollimaksu laiendamisega 30 ettevõtte suhtes. Seoses kaubanduse ajakohastatud kaitsemeetmete täitmise jõulisema tagamisega kehtestati 2019. aastal konkreetsed sätted, et laiendada võimalust kohaldada kaubanduse kaitsemeetmeid Euroopa Liidu mandrilaval.

Kuna rangem meetmete täitmise tagamine võrdub suurema tõhususega, sisaldab käesolev aruanne ka olulisi näitajaid, mis kirjeldavad hiljuti kehtestatud meetmete mõju[1]. Need näitajad tõendavad kaubanduse kaitsemeetmete tõhusust ELi turul võrdsete võimaluste taastamisel. Tõepoolest vähendas dumpingu- ja subsiidiumivastaste tollimaksude kehtestamine ebaausat ja kahjulikku importi keskmiselt 80 % (57–99 %). Samal ajal aitasid dumpingu- ja subsiidiumivastased tollimaksud avardada ELi importijatele ja kasutajatele vajalikke tarneallikaid seeläbi, et lisaks ELi enda toodangule suurenes õiglane import teistest riikidest. Lisaks tuleb märkida, et 2019. aastal kehtestatud meetmed aitasid suurendada kaubanduse kaitsemeetmetega toetatud töökohtade arvu 23 000 võrra ning seega kasvas kaubanduse kaitsemeetmetega kaitstud otseste ELi töökohtade koguarv 343 000ni.

[1] Puudutab uute meetmete kehtestamist 2017. ja 2018. aastal. Käesoleva aruande lõpetamise ajal ei olnud usaldusväärsed andmed 2019. aasta kohta kättesaadavad.

I. KAUBANDUSE KAITSEMEETMETE KOHALDAMINE 2019. AASTAL[2]

I.1 Uurimistegevus

I.1.1 Üldine ülevaade

2019. aasta lõpul kehtis ELis **140** kaubanduse kaitsemeedet: **94** lõplikku dumpinguvastast meedet (mida laiendati 27 juhtumi puhul), **15** tasakaalustusmeedet (laiendati ühe juhtumi puhul) ja **kolm** kaitsemeedet[3]. Seega kasvas meetmete arv 2018. aastaga võrreldes seitsme võrra.

Uurimistegevuse maht kasvas veelgi võrreldes 2018. aasta juba niigi märkimisväärse töökoormusega. Töö hõlmas palju uusi kaubanduse kaitsemeetmeid puudutavate uute õigusnormide kohaseid uurimisi ja veelgi rohkem aegumise läbivaatamisega seotud uurimisi. 2019. aasta lõpul oli pooleli **43** uurimist ja **kaks** tagasimaksetega seotud uurimist, mis hõlmasid 66 importijatepoolset tollimaksu tagastamise taotlust.

Käesolevale aruandele on lisatud komisjoni talituste töödokument, milles on esitatud üksikasjalikumat teavet ja statistikat iga-aastase tegevuse kohta[4]. Talituste töödokument hõlmab lisasid, mis on asjakohased teatud alltoodud punktide puhul, nagu allpool märgitud.

I.1.2 Dumpingu- ja subsiidiumivastased uurimised (vt A–I lisa)

2019. aastal algatas komisjon koguni **16** uut uurimist, (millest 11 olid dumpinguvastased ja viis subsiidiumivastased menetlused). Samal ajal kehtestas komisjon ajutised tollimaksud **viies** menetluses ning **seitse** juhtumit lõpetati lõplike tollimaksude kehtestamisega (millest **kolm** kujutasid endast tasakaalustusmeetmeid). Viie uurimise tulemusena meetmeid ei kehtestatud[5].

Olulise osa juhtumite käsitlemisest moodustasid taas aegumise läbivaatamisega seotud uurimised. 2019. aastal algatas komisjon **kaheksa** aegumise läbivaatamist. Meetmete taaskehtestamise seisukohast lõpetati koguni **16** aegumise läbivaatamist tollimaksu kinnitamisega, samas kui **kaks** sellist läbivaatamist lõpetati meetmete lõpetamisega. **Üks** dumpinguvastane meede aegus automaatselt pärast viit aastat.

---

[2] See osa aruandest on koostatud vastavalt dumpinguvastase alusmääruse (ELT L 176, 30.6.2016, lk 21) artikli 23, subsiidiumivastase alusmääruse (ELT L 176, 30.6.2016, lk 55) artikli 34 ja kaitsemeetmete alusmääruse (ELT L 83, 27.3.2015, lk 16) artikli 23 ajakohastatud sätetele.

[3] Meetmeid arvestatakse asjaomase toote ja riigi kohta. Meetmeid on laiendatud komisjonipoolse meetmete täitmise tagamise raames meetmetest kõrvalehoidmisega seotud uurimiste tulemusel.

[4] Kõik dokumendid on kättesaadavad järgmisel aadressil: http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/legis/index_en.htm.

[5] Algatatud ja lõpetatud uurimiste arv ei lange kokku, sest konkreetsel aastal algatatud juhtumeid ei pruugitud ilmtingimata samal aastal lõpetada.

2019. aastal algatas komisjon **kaks** vahepealset läbivaatamist, mõlemad tasakaalustusmeetmete puhul, ja lõpetas **ühe** sellise läbivaatamise ilma meetmeid muutmata.

Veel algatati 2019. aastal **seitse** kordusuurimist (uurimise taasavamine), mis üldjuhul puudutavad kohtumääruste rakendamist. Kokkuvõttes lõpetas komisjon 2019. aastal **22** läbivaatamist.

I.1.3 Kaitsemeetmetega seotud uurimised (vt lisa L)

2. veebruaril 2019 kehtestas EL *erga omnes* lõpliku kaitsetollimaksu *teatavatele terastoodetele*[6] ja analüüsis neid; tulemuseks oli meetmete kohandamine 1. oktoobril 2019[7].

Komisjon lõpetas lisaks kaks kahepoolset üldiste tariifsete soodustuste kava kohast kaitsemeetmetega seotud uurimist seoses *Kambodžast ja Myanmarist pärineva indica riisi* impordiga: 16. jaanuaril 2019 taaskehtestas komisjon ühise tollitariifistiku kohase tollimaksumäära 175 eurot tonni kohta ja selle järkjärgulise liberaliseerimise 125 eurole tonni kohta kolme aasta jooksul[8].

2019. aastal ei algatatud ühtegi uut kaitsemeetmetega seotud uurimist.

I.1.4 Tõendamistoimingud

Komisjon korraldab uurimiste käigus külastusi ettevõtjate või ühenduste dokumentide uurimiseks, et menetluste käigus esitatud teavet kontrollida. 2019. aasta jooksul tegid ELi kaubanduse kaitsemeetmete talitused 137 sellist visiiti, mis tähendas ühtekokku 1 948 inimtööpäeva jagu kontrolle.

I.2 Meetmete täitmise tagamine (vt J, K, M, Q lisad)

On väga tähtis tagada kehtivate kaubanduse kaitsemeetmete tulemuslik täitmine, et ettevõtjad ei väldiks meetmeid tollimaksude absorbeerimise või neist kõrvalehoidmise teel. 2019. aastal algatas komisjon **neli** kõrvalehoidmisega seotud läbivaatamist, mis kõik olid veel aasta lõpus pooleli. Lisaks algatati **üks** absorbeerimisvastane uurimine (mis oli 2019. aasta lõpus ikka pooleli) ja teine absorbeerimisvastane uurimine lõpetati ilma tollimaksu suurendamiseta.

Kohustuste jälgimine on meetmete täitmise tagamise osa. 2019. aasta alguses kehtis kolm kohustust. Komisjon kiitis heaks **kaheksa** uut kohustust ja see tähendab, et 2019. aasta lõpus oli kokku 11 kehtivat kohustust.

---

6 ELT L 31, 1.2.2019, lk 27.
7 ELT L 248, 27.9.2019, lk 28.
8 ELT L 15, 17.1.2019, lk 5.

I.3 Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)

2019. aastal keskendus komisjon kaubanduse kaitsemeetmete hiljutise uuendamise raames endiselt VKEde toetamisele, abistades ja juhendades VKEsid, mis olid kaasatud kaubanduse kaitsemeetmete uurimistesse. Eeskätt toetas komisjon VKEsid sellega, et hõlbustas nende koostööd uurimiste ajal: komisjon piiras nii palju kui võimalik teabe esitamise nõudeid, võttes kasutusele vähem koormavad küsimustikud ja ühtlustades uurimisperioodid võimaluse korral VKEde majandusaastaga. Ühe komisjoni algatatud uurimise puhul koosneb ELi tootmisharu peamiselt VKEdest: dumpinguvastane uurimine, mis puudutab *kinnitusviikide ja klambrite importi Hiina Rahvavabariigist* (edaspidi *Hiina*).

Komisjon tegutses samuti jõuliselt Hiina eksportijate teatud tegevuste vastu, millega püüti kõrvale hoida ELi meetmetest *keraamiliste köögi- ja lauanõude suhtes* (vt II punkt). See tagas nende meetmete jätkuva tõhususe ELi keraamikatootjate ja nende töötajate seisukohast – selles sektoris on palju VKEsid.

Ja veel andis komisjon konkreetset tehnilist abi VKEdele mitmes liikmesriigis, sh Austrias ja Hispaanias, et suurendada nende teadlikkust kaubanduse kaitsemeetmetest.

I.4 Sotsiaalsed ja keskkonnanõuded

Kui komisjon kohaldab **normaalväärtuse arvutamise** uut metoodikat, peab komisjon valima asjakohase võrdlusriigi, et määrata toote moonutamata normaalväärtus. Komisjon kasutab sellise riigi hinnaandmeid koos eksportiva riigi sisendite tarbimise andmetega. Vastavalt artikli 2 lõike 6a punkti a esimesele taandele *in fine* peaks komisjon juhul, kui rohkem kui ühel riigil on sobivad ja olemasolevad andmed olemas, tuginema valikut tehes nende riikide sotsiaal- ja keskkonnakaitse taseme piisavuse hindamisele[9].

2019. aastal oli sellist analüüsi vaja nende meetmete aegumise läbivaatamisel, mis puudutavad *Hiinast pärit orgaanilise kattega terastooteid*. Selles menetluses leidis komisjon kaks sobivat riiki, mida võiks kaaluda võrdlusriigina normaalväärtuse arvutamisel: Malaisia ja Mehhiko. Seetõttu hindas komisjon võrdlusriigi valimisel nende sotsiaal- ja keskkonnakaitse taset. Komisjon tuvastas, et Malaisia ei olnud ratifitseerinud kolme ILO kaheksast peamisest konventsioonist[10]. Lisaks tuvastas komisjon, et Malaisia ei olnud ratifitseerinud ühte olulist keskkonnalepingut – püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni. Mehhiko puhul tegi komisjon kindlaks, et riik oli ratifitseerinud peaaegu kõik ILO peamised konventsioonid, välja arvatud üks. Lisaks oli Mehhiko ratifitseerinud kõik olulised keskkonnalepingud. Seetõttu valis komisjon kõnealuses aegumise läbivaatamises sobivaks võrdlusriigiks Mehhiko.

[9] Seda reeglit kohaldatakse pärast 20. detsembrit 2017 algatatud uute uurimiste ja aegumise läbivaatamiste suhtes.

[10] Vt dumpinguvastase alusmääruse lisa Ia.

Ülejäänud uurimistes, mis tehti 2019. aastal, valis komisjon kõigil juhtudel võrdlusriigi välja ilma vajaduseta teha täiendav sotsiaal- ja keskkonnakaitse taseme analüüs, sest sobivad andmed olid olemas vaid ühe riigi kohta[11].

Mitmepoolsed keskkonnalepingud (ja nende protokollid), samuti ILO peamised konventsioonid mängivad rolli ka **kahjumarginaali** kindlaksmääramisel. Pärast kaubanduse kaitsemeetmeid puudutavate õigusnormide ajakohastamist võtab komisjon vastavalt dumpinguvastase alusmääruse artikli 7 lõikele 2d toote mittekahjustava sihthinna arvutamisel arvesse ka ELi ettevõtjate tegelikke või tulevasi tootmiskulusid, mis tulenevad või võivad tuleneda selliste lepingute ja konventsioonide kohaldamisest[12].

2019. aastal lõpetatud juhtumite seas arvutas komisjon nimetatud lisakulud välja uurimises, mis puudutas *Venemaalt, Trinidadist ja Tobagost ning Ameerika Ühendriikidest pärit uureat ja ammooniumnitraati*. Komisjon otsustas suurendada uurea ja ammooniumnitraadi sihthinda 3,7 % võrra kajastamaks lisakulusid, mis tulenevad sellest, et ELi tootjad peavad tulevikus järgima Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS). HKS on üks vahend, millega EL püüab saavutada Pariisi kokkuleppe – asjakohane mitmepoolne keskkonnaleping, mille osapool EL on – eesmärke. Heitmemahuka uurea ja ammooniumnitraadi tootmisahela suhtes kohaldatakse ELis heitkogustega kauplemise süsteemi. 3,7 % näitaja tugines hinnanguliste HKSi keskmiste saastekvootide kulule, mis kulub tootjatel nende hankimiseks meetmete kehtivusaja jooksul.

2019. aastal lõpetatud ülejäänud juhtumite puhul ei esitanud huvitatud isikud mingeid nõudeid artikli 7 lõikest 2d tulenevate praeguste ega tulevaste kulude kohta. Seega ei uurinud komisjon, kas sellised lisakulud tuleks sihthinnale lisada või mitte.

I.5 **Kohtulik kontroll ELi kohtutes** (lisa S)

2019. aastal võeti Üldkohtus ja Euroopa Kohtus kaubanduse kaitsemeetmete valdkonnas vastu 31 kohtuotsust ja -määrust: Üldkohtus tehti 14 otsust ning Euroopa Kohtus tehti otsus kaheksa apellatsioonkaebuse ja viie kulude maksustamisega seotud juhtumi kohta ning neli eelotsust. Kõige huvitavamaid otsuseid kirjeldatakse komisjoni talituste töödokumendis.

Kaubanduse kaitsemeetmetega seoses algatati 2019. aastal 24 uut kohtuasja.

I.6 **Kolmandate riikide ELi puudutav tegevus**

[11] Kõigil juhtudel valiti välja üks võrdlusriik, sest: sellel oli Hiinaga sarnane majandusarengu tase; uuritavat toodet toodeti kõnealuses riigis; asjakohased avalikud andmed tootmiskulude ja müügi kohta olid selles riigis olemas.

[12] See lisandub sihthinna tavalistele elementidele, st tegelikele täielikele tootmiskuludele ja mõistlikule kasumile.

Komisjon mitte ainult ei kaitse ELi tootmisharu ebaausa ja kahjuliku impordi eest, vaid tegutseb jõuliselt **meie kaubanduspartnerite võetud kaubanduse kaitsemeetmete vastu** alati, kui leiab, et need meetmed ei vasta rangetele õigusnõuetele. Selline tegevus on tänapäeval ülimalt oluline, sest mõned suured kaubanduspartnerid seavad WTO õiguskorra sageli kahtluse alla. Põhjendamatud kaitsemeetmed piiravad ELi eksportijate turulepääsu ning seeläbi töökohtade loomise ja majanduskasvu võimalusi. Seega muutub põhjendamatute väliskaubanduse kaitsemeetmete vältimine veelgi olulisemaks.

Kaubanduse kaitsemeetmed olid 2019. aastal kogu maailmas endiselt intensiivsed. Komisjoni talitused sekkusid jätkuvalt korrapäraselt enamikku ELi ekspordi käsitlevatesse välisuurimistesse. Need sekkumised hõlmasid muu hulgas kirjalike materjalide esitamist ja osalemist tehnilise tasandi ärakuulamistel. Vajaduse korral sekkus komisjon ka koos kolmandate riikide ametiasutustega kõrgemal poliitilisel tasandil.

Kuigi komisjon sekkub enamikku ELi puudutavatesse juhtumitesse, keskendub ta eelkõige süsteemsetele probleemidele ja juhtumitele, mis ELi tootmisharu oluliselt mõjutavad. Oma tegevusega püüab komisjon tagada WTO eeskirjade õige kohaldamise, vältides seeläbi väliste kaubanduse kaitsemeetmete kuritarvitamist. Selline järjekindel sekkumine, mis keskendub WTO eeskirjade rikkumisele ja süsteemsetele vigadele, on aidanud ära hoida palju põhjendamatuid meetmeid.

Näiteks sekkus komisjon veenvalt kolmandasse dumpinguvastaste meetmete aegumise läbivaatamisse, mille viis läbi Brasiilia EList pärit piimapulbri impordi suhtes. Selline tegevus tõi kaasa meetmete lõpetamise, avades turu, mis oli olnud ELi eksportijatele suletud alates 2001. aastast. Ekspordiväärtus enne meetmete kehtestamist küündis 45 miljoni euroni.

Komisjon sekkus koos tootmisharu ja liikmesriikidega edukalt ka Itaaliast Austraaliasse eksporditavate konservtomatite allesjäänud dumpinguvastaste tollimaksude kaotamisse. Osa neist tollimaksudest kohaldati juba 2014. aastast ja need mõjutasid ELi eksporti iga aasta 22 miljoni euro ulatuses. Pärast esimese uurimise algatamist tegi komisjon märkimisväärseid jõupingutusi nende tollimaksude kaotamiseks, eeskätt Austraalia ametiasutuste kohaldatud küsitava metoodika tõttu ja süsteemse riski tõttu, mida need tollimaksud ELi töödeldud põllumajanduskaupade impordi seisukohast kujutasid. Lõpuks otsustas Austraalia nende tollimaksude kohaldamise lõpetada.

Rohkem näiteid komisjoni edukate sekkumiste kohta on kirjeldatud lisas olevas komisjoni talituste töödokumendis.

Kõik komisjoni sekkumised ei olnud siiski edukad ja mõned põhjendamata meetmed siiski kehtestati. Suurt majanduslikku ja/või süsteemset huvi pakkuvate juhtumite puhul kasutas komisjon **WTO vaidluste lahendamise menetlusi** selleks, et saavutada põhjendamatute meetmete kohaldamise lõpetamine. Näiteks võib tuua dumpinguvastased tollimaksud, mille kehtestas Colombia Belgiast, Saksamaalt ja Madalmaadest pärit külmutatud friikartulitele, samuti subsiidiumi- ja dumpinguvastased tollimaksud, mille kehtestas USA Hispaania küpsete oliivide impordi suhtes (täpsem teave komisjoni talituste töödokumendis). Need kaks menetlust on endiselt pooleli.

Vajaduse korral võib komisjon samuti kasutada **kahepoolset vaidluste lahendamise menetlust,** mis on ette nähtud kaubanduslepingutes juhuks, kui partnerid ei täida oma lepingust tulenevaid kohustusi. Selles kontekstis jätkas komisjon 2019. aastal konsultatsioone Lõuna-Aafrikaga kahepoolsete kaitsemeetmete üle, mis kehtisid EList imporditava külmutatud kana suhtes ja mida komisjon peab ebaseaduslikuks. Kuna vastastikku vastuvõetavat lahendust ei leitud, kavatseb komisjon kasutada ka edaspidi kahepoolset vaidluste lahendamise menetlust.

Välised kaubanduse kaitsemeetmed arvudes

ELi eksporti mõjutavate kehtivate kaubanduse kaitsemeetmete koguarv oli 2019. aasta lõpus 175 (2018. aastal 174 meedet). ELi-vastaste meetmete üldine suur arv peaks järgmistel aastatel samaks jääma, arvestades ka uute uurimiste rohkust 2019. aastal (37, nagu ka 2018. aastal), mis võib taas tuua kaasa paljude meetmete kehtestamise 2020. aastal.

Väliste kaubanduse kaitsemeetmete arv püsis 2019. aastal suur ja aasta lõpus kohaldati 37 meedet (kahe võrra rohkem kui 2018. aastal), samas kui dumpinguvastased meetmed on endiselt kogu maailmas kõige kasutatavam meede (132 meedet 175st)[13].

Enamik ELi ekspordi vastaseid meetmeid oli seotud taas USAga, jõus on 36 meedet (2018. aastal 33 meedet). Võrreldes 2016. aastaga on tegemist 71 % tõusuga, mis on peamiselt tingitud paljudest uutest kehtestatud meetmetest, eeskätt terasesektoris. USA meetmed hoogustasid ka meetmete kehtestamist terves maailmas, sest ka sellised riigid nagu Kanada, Egiptus ja Maroko ning Euraasia Majandusliit kehtestasid või pikendasid teatud terastooteid puudutavaid olemasolevaid meetmeid, kõige tõenäolisemalt vastusena USA paragrahvi 232 kohastele meetmetele terase suhtes.

ELi puudutavate kaubanduse kaitsemeetmete kasutajate seas on suuruselt teisel kohal Hiina 20 kehtiva meetmega (2018. aastal 18) ja Hiinale järgneb India (18 meedet võrreldes 21ga 2018. aastal).

2019. aasta uutest uurimistest algatas India seitse, Indoneesia ja Madagaskar mõlemad neli, Ukraina kolm ning Euraasia Majandusliit, Maroko ja Filipiinid igaüks kaks uut uurimist. Kaubanduse kaitsemeetmete tavakasutajate, näiteks India kõrval on uute kasutajate ilmumine üks tegur, mis on tinginud uute uurimiste üldise kõrge taseme.

2019. aastal kehtestatud 25 uue meetme seas juhib USA nelja uue meetmega, järgnevad Austraalia ja Maroko (kolm uut meedet) ning Pärsia lahe koostöönõukogu (kaks uut meedet). Hiina kehtestas 2019. aastal ühe uue meetme ELi vastu.

Sektorite lõikes kohaldati ELi puudutavate meetmete puhul 2019. aastal kõige rohkem meetmeid terastoodete suhtes (175 meetmest 72). Suur hulk meetmeid mõjutas endiselt ka keemiatooteid (42). Uute algatatud uurimiste puhul oli terasesektor taas sektor, millele suunati

[13] Tuleks meenutada, et erinevalt subsiidiumi- ja dumpinguvastastest meetmetest kohaldatakse kaitsemeetmeid tavaliselt mittevalikuliselt (enamsoodustusrežiim).

kõige rohkem meetmeid (üheksa meedet 37st), järgnesid keemiasektor (kaheksa uut juhtumit) ja põllumajandussektor (seitse juhtumit).

I.7 Tegevus Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) raames

Komisjon kordistas WTOs subsiidiumidega seotud eesmärkide edendamisel oma jõupingutusi. Eesmärk on kohandada subsiidiumide mitmepoolse kohaldamise korda, et see sobiks paremini praeguse kaubanduskeskkonna probleemide lahendamiseks. 2019. aastal jätkusid Genfis intensiivsed läbirääkimised kalanduse subsideerimise üle. EL võttis nendes läbirääkimistes juhtiva rolli, esitades konkreetsed kirjalikud ettepanekud kõneluste mõlemas põhivaldkonnas: keeld anda subsiidiume ebaseaduslikule, teatamata ja reguleerimata kalapüügile ning subsiidiume, mis soodustavad tootmise ülevõimsust ja -püüki. Ehkki 2019. aastal tulemust ei saavutatud, püüdlevad EL ja teised WTO liikmed selle poole, et jõuda ambitsioonika ja kõikehõlmava tulemuseni WTO 12. ministrite konverentsil Nur-Sultanis 2020. aasta juunis.

2019. aasta aprillis ja novembris osales komisjon aktiivselt WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete, dumpinguvastaste meetmete ja kaitsemeetmete komiteede töös, samuti meetmetest kõrvalehoidmise vastase mitteametliku töörühma ja dumpinguvastaste meetmete rakendamise töörühma töös.

Dumpinguvastases komitees jätkas Euroopa Liit oma kaubanduse kaitsemeetmeid puudutavate õigusaktide 2017. ja 2018. aasta muudatuste kaitsmist. Komisjon tõi samuti esile kolmandate riikide teatud juhtumid, mida ta ei pea kooskõlas olevaks kolmandate riikide kohustustega WTO vastu ja mis mõjutavad negatiivselt ELi eksportijaid (nt Colombia uurimine, mis puudutab külmutatud friikartuleid). EL vastas ka küsimustele ja andis selgitusi mõne oma uurimise kohta.

Dumpinguvastaste meetmete rakendamise töörühmas osales EL sellistes aruteludes, mis puudutasid mitmeid tehnilisi küsimusi, näiteks põhjusliku seose kindlakstegemist või kahjuohu analüüsi.

Subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete komitee korrapärastel kohtumistel jätkusid arutelud selle üle, kuidas subsiidiumid soodustavad ülemäärase tootmisvõimsuse tekkimist eri sektorites. Selles kontekstis korraldasid USA ja EL aprillis ühiselt esitluse OECD aruande kohta, mis käsitles moonutusi alumiiniumi väärtusahelas[14]. Novembri kohtumisel arutas komitee edasi ülemäärase tootmisvõimsuse küsimust ja tutvustas terasetööstuse liigse tootmisvõimsuse ülemaailmse foorumi tööd. Arutati ka seda, kuidas WTO liikmed saaksid parandada subsiidiumide läbipaistvust, ning EL kinnitas, kui oluline on täita WTO kehtestatud subsiidiumidest teavitamise kohustust.

[14] OECD (2019), *Moonutuste mõõtmine rahvusvahelistel turgudel: alumiiniumi väärtusahel*, OECD Trade Policy Papers, nr 218, OECD Publishing, Pariis.

2017. aasta subsiidiumiteadete läbivaatamine jätkus aprillis subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete komitee erakorralisel kohtumisel. 2019. aasta juuli alguses esitas EL WTO-le oma uue ja täieliku subsiidiume käsitleva teate, mis hõlmas 2017. ja 2018. aastal antud subsiidiume. Teade esitatakse üle aasta ja see hõlmab nii ELi tasandi subsiidiume kui ka konkreetsete liikmesriikide antud subsiidiume. 2019. aasta teate läbivaatamine algas novembris subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete komitee erakorralisel kohtumisel ning see jätkub 2020. aastal.

Kaitsemeetmete komitees tõstatas EL hulga küsimusi, mis puudutasid teiste liikmete kaitsemeetmetega seotud uurimisi (nt Filipiinid, keraamilised põranda- ja seinaplaadid; Türgi, nailonlõng ja teised polüamiidid; Ukraina, lämmastikväetised, polüuretaanvahud). EL vastas ka teiste liikmesriikide küsimustele, mis puudutasid teatud terastoodete kaitsemeetmeid, eeskätt nende meetmete hiljutise läbivaatamise tulemusi.

I.8 Ärakuulamise eest vastutava ametniku tegevus

Kaubanduse kaitsemeetmete õigusreformide tulemusel on alates 2018. aastast ärakuulamise eest vastutava ametniku roll nüüd dumpingu- ja subsiidiumivastastes alusmäärustes selgelt kirjas. Vastutaval ametnikul paluti edendada ajakohastuste rakendamist, et suurendada läbipaistvust ja tagada poolte menetlusõigused uute eeskirjade alusel. Järelmeetmena ajakohastati vastutava ametniku pädevust puudutavaid tingimusi ja komisjoni president võttis need 2019. aastal vastu. Need annavad huvitatud isikutele selgema ülevaate ametniku rollist ja volitustest, pidades silmas uut olukorda. Ärakuulamise eest vastutavat ametnikku kutsuti üles sekkuma ka teistes valdkondades, mis jäävad dumpingu- ja subsiidiumivastaste uurimiste tavapärastest piiridest väljapoole, st valdkondades, kus samuti kohaldatakse pädevust puudutavaid tingimusi. See puudutas kaitsemeetmete uurimist ja menetlusi, mis on seotud üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamisega.

2019. aastal laekus ärakuulamise eest vastutavale ametnikule 19 sekkumistaotlust ja ta korraldas kaheksa ärakuulamist. Ühel korral pikendas ta tähtaega märkuste esitamiseks. Mitmel juhul esitasid pooled sekkumistaotluse samal ajal kui taotluse tulla uurimise eest vastutavatesse komisjoni talitustesse ärakuulamisele. Ärakuulamise eest vastutav ametnik väitis, et huvitatud isik peaks pöörduma oma probleemiga kõigepealt komisjoni talituste poole ja ametnik sekkub vaid siis, kui lahenduseni ei jõuta. See lähenemisviis võimaldas huvitatud isikutel leida enamikul juhtudel lahenduse otse koos uurimismeeskondadega.

2019. aastal oli sekkumistaotluseni viinud uurimiste arv suhteliselt väike, nagu ka 2018. aastal. Huvitatud isikud vaidlustasid peamiselt uurimise alust, asjaolusid ja järeldusi. Kõikidel põhjendatud juhtudel saavutati talitustega kokkulepe esitada selgitusi või lisateavet.

II. MEETMETE TÄITMISE RANGEM TAGAMINE

II.1 Kõrvalehoidmisvastane tegevus

Kõrvalehoidmine toimub siis, kui kolmandate riikide eksportivad tootjad kasutavad selliseid konkreetseid tegevusi, mille ainuke eesmärk on vältida dumpinguvastaste või tasakaalustavate tollimaksude maksmist. Selline tegevus hõlmab näiteks toote transporti riigi kaudu, mille suhtes ei kohaldata tollimakse, eesmärgiga varjata selle tõelist päritolu (ümberlaadimine), toote vähesel määral muutmist, et selle suhtes ei hakataks kohaldama tollimakse (vähene muutmine), või eksportimist eksportiva tootja kaudu madalamate individuaalsete dumpinguvastase tollimaksu või tasakaalustava tollimaksu määradega (teise ettevõtte kaudu ümbersuunamine).

Dumpingu- ja subsiidiumivastastest meetmetest kõrvalehoidmine ei ole vastuvõetav. See kahjustab liidu tootmisharu õigust kaitsta ennast ebaausate kaubandustavade vastu ning seab liidus ohtu töökohad ja majanduskasvu.

Dumpingu- ja subsiidiumivastaste meetmete nõuetekohase täitmise tagamine on olnud komisjoni tegevuskavas alati olulisel kohal. Komisjon on saavutanud tõendatud tulemusi oma jõulise tegevusega meetmetest kõrvalehoidmise vastu. 140 meetmest, mida kohaldati 31. detsembri 2019. aasta seisuga, olid 28 kõrvalehoidmisvastased meetmed.

2019. aastal viis komisjon võitluse kõrvalehoidmise vastu uuele tasandile, kiirendades meetmetest kõrvalehoidmist käsitlevaid *ex officio* uurimisi ja tõhustades kaubanduse kaitsemeetmeid kehtestavate määruste regulatiivosa, et vähendada kuritarvituste ohtu.

Ex officio uurimine meetmetest kõrvalehoidmise korral

Alati kui komisjoni käsutuses oli piisavalt teavet meetmetest kõrvalehoidmise kohta, algatas komisjon omal algatusel asja uurimise (ilma et oleks saanud tootmisharult kaebuse) (*ex officio* uurimine). Komisjonil õnnestus koguda piisavalt tõendeid, et algatada seiretegevuse tulemusel juhtumid omal algatusel.

2019. aastal algatas komisjon neli meetmetest kõrvalehoidmist käsitlevat *ex officio* uurimist. See on enneolematu. Need neli juhtumit puudutavad järgmist:

- teise ettevõtte kaudu ümbersuunamine Hiinast pärit keraamiliste laua- ja kööginõude impordi puhul („lauanõude juhtum“);
- teise ettevõtte kaudu ümbersuunamine Hiinast pärit peroksosulfaatide impordi puhul (praegu käimas);
- teise ettevõtte kaudu ümbersuunamine Hiinast pärit korrosioonikindla terase impordi puhul (praegu käimas);

- ümberlaadimistegevus Hiinast pärit volframelektroodide Laose, India ja Tai kaudu toimuva impordi puhul (praegu käimas).

Need juhtumid on olulised. Esiteks, kaks juhtumit neljast, st terasejuhtum ja lauanõudejuhtum, puudutavad tööstussektoreid, kus Euroopas on suur tööhõive. Näiteks lauanõude sektor annab otseselt tööd ligikaudu 27 000 inimesele.

Teiseks, need neli juhtumit näitavad, kui lai on kõrvalehoidmisega seotud tegevuste skaala ja millise otsusekindlusega tegutsevad Hiina eksportivad tootjad. Kõrvalehoidmiste uurimine lauanõudesektoris on ressursside seisukohast olnud seni komisjoni ulatuslikem kõrvalehoidmisega seotud menetlus: komisjon uuris 50 Hiina tootjat ja 20 komisjoni uurijat tegid kohapealseid kontrolle umbes 40 Hiina ettevõttes kohustusliku üheksakuulise tähtaja raames. Komisjon leidis, et paljud eksportijad, kellel oli madalam tollimaksu määr (peamiselt 17,9 %), eksportisid oma nimega kaupu tootjatelt, kelle tollimaksumäär oli kõrgem (36,1 %), saades seeläbi tahtlikult ebaõiglaselt kasu väiksemast tollimaksust.

Selle tulemusel ei saanud tolliasutused lauanõude importimise puhul paljudel juhtudel sisse nõuda dumpinguvastase tollimaksu õiget summat. Komisjoni uurimise käigus tuvastati enam kui 30 Hiina eksportijat, kes rakendasid sedalaadi ebaseaduslikku käitumist. Kuna need ettevõtted väärkasutasid oma individuaalset ja soodsamat tollimaksu, kehtestas komisjon nende suhtes kõrgema kohaldatava tollimaksu määra (36,1 %).

Parem õigusloome

Lauanõudejuhtumi uurimise tulemused näitasid vale identiteedi all ümbersuunatud ekspordi ohte. Et seda ohtu vähendada, on komisjon töötanud välja rangemad meetmete täitmise tagamise ja seirestandardid.

Näiteks on komisjon karmistanud individuaalse ja soodsama tollimaksumäära kohaldamise tingimusi. Importijad, kes soovivad enda suhtes individuaalse tollimaksumäära kohaldamist, peavad esitama hulga lisadokumente.

Lisaks kinnitab komisjon tulevastes meetmeid kehtestavates rakendusmäärustes, et liikmesriikide tolliasutused peavad tegema vajalikud kontrollid, mis ei piirdu pelgalt nende dokumentide kontrollimisega.

Euroopa Pettustevastane Amet

Meetmete rakendamisel teeb komisjon tihedat koostööd Euroopa Pettustevastase Ametiga, et ära hoida ja tuvastada pettuseid. Täpsem teave on esitatud komisjoni talituste töödokumendis.

II.2 Kaubanduse kaitsemeetmete kohaldamine Euroopa Liidu mandrilavale/majandusvööndisse tehtavate tarnete suhtes

Enne ajakohastatud kaubanduse kaitsemeetmete täielikku rakendamist[15] oli dumpingu- ja subsiidiumivastaste tollimaksude territoriaalses kohaldamises märkimisväärne lünk. Nendel tollimaksudel oli samasugune territoriaalne kohaldamisala kui tavapärastel tollimaksudel, st neid sai kohaldada üksnes ELi tolliterritooriumi suhtes, mis ei hõlma siiski ei mandrilava ega liikmesriikide majandusvööndit. Samas hõlmab mandrilava/majandusvööndi majandustegevus selliste kaupade kasutamist, mille suhtes kohaldatakse tavaliselt kaubanduse kaitsemeetmeid, eeskätt torud, samuti tooted, mida kasutatakse tuuleenergia tootmisel.

Et see oluline lünk kaubanduse kaitsemeetmete täitmise tagamises kaotada, järgis EL kaheetapilist lähenemisviisi. Esiteks, kaubanduse kaitsemeetmete ajakohastamise raames otsustasid kaasseadusandjad, et dumpingu- ja subsiidiumivastaseid meetmeid saab põhimõtteliselt kohaldada Euroopa Liidu mandrilavale/majandusvööndisse suhtes. Teiseks, kuna tolliõigust kohaldatakse üksnes tolliterritooriumi suhtes, lõi komisjon ajutise seadusandliku tollimeetme, mis võimaldas kohaldada ELi tollialaseid õigusakte *mutatis mutandis* Euroopa Liidu mandrilavale/majandusvööndisse toimuvate tarnete puhul dumpingu- ja subsiidiumivastaste tollimaksude kogumise suhtes. Õigusloome protsess viidi lõpule 3. juulil 2019[16] ning tollimeede hakkas toimima ja seda hakati täielikult kohaldama alates 4. novembrist 2019[17]. Uus meede võimaldab samuti registreerida mandrilavale/majandusvööndisse toimuvat importi ja saada seeläbi vajalikke statistilisi andmeid. Samuti võimaldab see komisjonil vajaduse korral kohaldada kaubanduse kaitsemeetmeid tagasiulatuvalt.

15 ELT L 143, 7.6.2018, lk 1.
16 ELT L 179, 3.7.2019, lk 12.
17 ELT C 366, 30.10.2019, lk 61.

III. HILJUTISTE MEETMETE KOHALDAMISE TÕHUSUS

Kaubanduse kaitsemeetmete kohaldamise põhieesmärk on taastada õiglased kaubandustingimused impordi ja ELis toodetud kaupade vahel. Kui kolmandad riigid ekspordivad kunstlikult madala hinnaga tooteid (dumpingu või subsideerimise tulemusel), kahjustab see sageli ELi ettevõtteid ja moonutab muud päritolu kaubandusvoogusid (nt kolmandatest riikidest pärit õiglast importi, mille suhtes ei kohaldata dumpinguhinda ega subsiidiume). Euroopa Liidu kaubanduse kaitsemeetmete eesmärk on parandada kaupade ebaausa impordi kahjulikku mõju. Selleks lisatakse tavaliselt impordihinnale dumpinguvastane või tasakaalustav tollimaks. Selle tulemusel selline import tavaliselt väheneb, sest konkurentsivõime kaob, kuna ELi turul ei kohaldata sellise impordi suhtes enam dumpingut ja/või subsideerimist.

III.1 Kahjuliku impordi vähenemine

Pärast uurimise algust on esimene samm, mida komisjon võib astuda, impordi registreerimine eesmärgiga nõuda tollimaksud tagasiulatuvalt sisse lõplike meetmete kehtestamise ajal. Paljudel juhtudel on juba sellisel registreerimisel teatud parandav mõju: importijad arvestavad ennetavalt sellega, et neil tuleb läbitulevikus maksta ära uurimise lõpetamisest tulenevad tollimaksud.

Kuid dumpinguhinnaga või subsideeritud import väheneb enim just pärast meetmete kehtestamist. Selliste meetmete tõhususe hea näitaja võib olla meetmete kehtestamise järel väheneva impordi määr. See näitab, mil määral on ebaõiglase hinnaga import ELi turult kõrvaldatud. Selle määra muutumine võimaldab paljudel juhtudel teha järeldusi selle kohta, kas ELi meetmed on tõhusad ja nende nõuetekohane täitmine on tagatud. Impordimahu väike vähenemine pärast dumpingu- ja subsiidiumivastaste tollimaksude kehtestamist võib olla märk sellest, et nende maksude mõju püütakse absorbeerida või neist püütakse kõrvale hoida. Nagu varem märgitud, on meetmete nõuetekohase täitmise tagamine nende tõhususe seisukohast väga tähtis.

Allpool toodud tabelis on näha aastatel 2017–2018 võetud ELi meetmete mõju asjaomaste toodete impordivoogudele[18]:

Meetmega hõlmatud toode (päritoluriik)	impordi vähenemise %
Malmist tooted Hiinast	-57 %

[18] Tabelis on võrreldud importi enne meetmete rakendamist (st uurimisperioodil) ja pärast meetmete rakendamist (ajavahemikus oktoobrist 2018 septembrini 2019, mille kohta olid kõige värskemad täielikud andmed kättesaadavad aruande lõpetamise ajal).

Korrosioonikindel teras Hiinast	-100 %
Elektrijalgrattad Hiinast	-83 %
Raskplaadid Hiinast	-99 %
Kuumvaltsitud lehttooted Brasiiliast, Hiinast, Iraanist, Venemaalt ja	-71 %
Busside ja veoautode uued ja protekteeritud rehvid Hiinast	-74 %
Sarrusvardad Valgevenest	-86 %
Rauast või terasest õmblusteta torud Hiinast	-98 %
Põkk-keevitatavad roostevabast terasest toruliitmikud Hiinast ja	-81 %
Termopaber Korea Vabariigist (Korea)	-90 %
Keskmine vähenemine	**-80 %**

Allikas: oma arvutused, mis tuginevad Comexti statistilistele andmetele (kg), v.a *elektrijalgrattad* ja *rehvid*, mille puhul kasutati liikmesriikide tolliandmeid imporditud ühikute kohta

Nagu ülaltoodud tabelist näha, on *malmist toodete* import pärast meetmete kehtestamist 2019. aasta veebruaris vähenenud 57 %. See jääb allapoole viimaste juhtumite puhul täheldatud keskmist vähenemismäära. Selle toote suhtes algatas komisjon 18. detsembril 2019 absorbeerimisvastase uurimise. Uurimise algatamise põhjuseks olid tõendid, mis näitasid, et pärast algset uurimisperioodi ja pärast ajutiste dumpinguvastaste tollimaksude kehtestamist olid Hiina ekspordihinnad selle toote puhul langenud. See langus oleks võinud vähendada kehtivate meetmete parandavat mõju. Komisjonile kättesaadavaks tehtud tõendid näitavad, et hinnalangust ei saanud seletada peamise tooraine ekspordihinna vähenemisega ega tootevaliku muutusega. Tõendid näitasid lisaks, et malmist toodete import liitu jätkus olulises mahus, nagu kinnitavad ka ülaltoodud impordinäitajad. Selle absorbeerimisvastase uurimise tulemused tehakse kättesaadavaks 2020. aastal.

III.2 Rohkem erinevaid tarneallikad

Hästi toimiv ELi majandus ei sõltu mitte ainult ekspordist, vaid ka impordist. Seda arvestades mõjutavad ELi kaubanduse kaitsemeetmed üksnes sellist importi, mis on ebaaus ja kahjulik. Kaubanduse kaitsemeetmete mõju on selline, et ebaaus ja kahjulik import asendatakse tavaliselt kas ELi toodanguga või impordiga teistest riikidest, mille kohta puuduvad tõendid ebaõiglase hinnakujunduse kohta (ja mille suhtes seega ei kohaldata mingeid meetmeid). Seega taastavad dumpingu- ja subsiidiumivastased tollimaksud **võrdsed võimalused nii ELi tootmisharu kui ka teiste kolmandate riikide tarnijate jaoks**, võimaldades ELi kasutajatel endiselt kasutada erinevaid tarneallikaid. Allpool toodud tabel näitab, kuidas ELis toodetud kaupade ja mittekahjustava impordi osakaal muutus ELi kogutarbimises pärast meetmete kehtestamist[19]:

[19] Andmed tuginevad hiljutistele aegumise läbivaatamistele. Kõik valitud juhtumid on seotud meetmetega, mille suhtes kohaldati esimest aegumise läbivaatamist, mis lõpetati 2019. aastal pikendamisega.

	Enne meetmeid[20]	Pärast meetmeid[21]
ELis toodetud kaupade ELi turuosa:		
Alumiiniumradiaatorid Hiinast	76 %	95 %
Toruliitmikud Koreast, Malaisiast, Venemaalt ja Türgist[22]	72 %	59 %
Orgaanilise kattega terastooted Hiinast	76 %	85 %
Väikestes rullides alumiiniumfoolium Hiinast	85 %	92 %
Keraamilised laua- ja kööginõud Hiinast	21 %	31 %
Tempermalmist valatud keermestatud toruliitmikud Hiinast ja Taist	39 %	63 %
Ebaausa ja kahjustava impordi osakaal ELi turul[23]:		
Alumiiniumradiaatorid Hiinast	24 %	3 %
Toruliitmikud Koreast, Malaisiast, Venemaalt ja Türgist	22 %	21 %
Orgaanilise kattega terastooted Hiinast	14 %	0 %
Väikestes rullides alumiiniumfoolium Hiinast	13 %	2 %
Keraamilised laua- ja kööginõud Hiinast[24]	67 %	56 %
Tempermalmist valatud keermestatud toruliitmikud Hiinast ja Taist	52 %	26 %
Õiglase impordi osakaal ELi turul[25]:		
Alumiiniumradiaatorid Hiinast	0 %	2 %
Toruliitmikud Koreast, Malaisiast, Venemaalt ja Türgist	6 %	20 %
Orgaanilise kattega terastooted Hiinast	10 %	15 %
Väikestes rullides alumiiniumfoolium Hiinast	1 %	6 %
Keraamilised laua- ja kööginõud Hiinast	12 %	13 %
Tempermalmist valatud keermestatud toruliitmikud Hiinast ja Taist	8 %	10 %

Allikas: ELi määrused

III.3 ELi töökohad, mida kaitstakse kaubanduse kaitsemeetmetega

Nagu eespool märgitud, kahjustab dumpinguhinnaga või subsideeritud import ELi ettevõtjaid või ähvardab neid kahjustada, sest seab ohtu ELi ettevõtete elujõulisuse ja seeläbi ka töökohad ELis. Kaubanduse mittekahjustavate tingimuste taastamise kaudu aitavad

20 Andmed algse uurimise uurimisperioodi kohta.

21 Andmed läbivaatamist käsitleva uurimisperioodi kohta värskeimas aegumise läbivaatamises.

22 Ehkki selle toote suhtes on kohaldatud meetmeid alates 2002. aastast, vaadati Venemaa suhtes kehtestatud meetmed nüüd läbi esimest korda (ja neid pikendati).

23 Import, mille suhtes kohaldatakse ELi meetmeid.

24 *Keraamiliste laua- ja kööginõude puhul* ei võta näitajad veel arvesse hiljutiste kõrvalehoidmisvastaste meetmete mõju (vt punkt II.I).

25 Import muudest kolmandatest riikidest, mille suhtes ei ole ELi meetmeid kehtestatud.

kaubanduse kaitsemeetmed kaitsta ELi ettevõtjate töökohti. Igas uurimises arvutab komisjon välja nende ELi töökohtade arvu, mida asjaomase toote tootmine dumpinguhinnaga või subsideeritud impordi tõttu kahjustatud ettevõtetes otseselt mõjutab. See arv annab ettekujutuse sellest, kuidas ELi kaubanduse kaitsemeetmed aitavad säilitada ELi majanduse edukuse, kaitstes tootmisharu töökohti. 2019. aasta lõpus kaitsesid ELi 137 dumpingu- ja subsiidiumivastast meedet ebaõiglase konkurentsi eest otseselt umbes **343 000** töökohta ELis. 2019. aastal kehtestatud meetmed aitasid suurendada kaubanduse kaitsemeetmetega toetatud töökohtade arvu **23 000** võrra.

III.4 Uus süsteem meetmete tõhususe seireks

Komisjon töötab välja uut sisesüsteemi, mis parandab kehtivate meetmete tõhususe seiret.

Süsteem lõimib ühte hoiustamiskohta teabe uurimiste ja meetmetega seotud kaubandusvoogude ning tööhõivenäitajate kohta. Komisjon ajakohastab andmeid korrapäraselt.

See võimaldab võrrelda meetmetega hõlmatud toodete impordinäitajaid nende impordinäitajatega, mis on teatatud meetmete kehtestamisele eelnenud perioodide kohta. See võimaldab kiirelt hinnata meetmete tõhusust ja mõju. Lisaks salvestab süsteem eelmistest aegumise läbivaatamistest pärit teabe kasumlikkuse, hõive ja investeeringute kohta ning see võimaldab jälgida liidu tootmisharu majandusseisundi arengut.